

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΙΑΓΚΗΣ
Γραμματέας ΚΟ ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής
Βουλευτής Ν. Κέρκυρας

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Οικογένειας και Κοινωνικής Συνοχής

Θέμα: «Ορατός ο κίνδυνος να χαθεί τεράστια ευκαιρία του προγράμματος «Πρώιμη Παρέμβαση»

Τον Ιανουάριο του 2023 το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών γνωστοποίησε την εξασφάλιση της χρηματοδότησης του καινοτόμου έργου της «Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης» εντάσσοντάς το στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, διαμορφώνοντας τον προϋπολογισμό του στα 35.062.820 € ευρώ (τα 34 εκ. δίνονται από το ΤΑΑ).

Το πιλοτικό πρόγραμμα της «Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης» (ΠΠΠ) είναι η παροχή από την Πολιτεία ενός πλέγματος εξειδικευμένων και εξατομικευμένων υπηρεσιών σε παιδιά ηλικίας 0-6 ετών που βασίζονται σε οικογενειοκεντρική προσέγγιση και παρέμβαση, προκειμένου να ενισχυθεί η ανάπτυξη και η προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους. Βοηθά στον εντοπισμό, την πρόληψη, την αντιμετώπιση ή την ελαχιστοποίηση των σχετικών περιπτώσεων κινδύνου. Προωθεί την επίτευξη των δυνατοτήτων του παιδιού, την ενίσχυση και την ευημερία της οικογένειας. Οι υπηρεσίες αυτές είναι ιδιαίτερα κρίσιμες για παιδιά με αναπτυξιακή καθυστέρηση, σωματικές, διανοητικές ή αισθητηριακές αναπηρίες ή σε καταστάσεις όπως ο αυτισμός και θέματα ψυχικής υγείας.

Αντικείμενο του έργου είναι η εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Αποϊδρυματοποίησης μέσα από την ανάπτυξη του προγράμματος «Πρώιμη Παρέμβαση» για παιδιά με αναπηρία, αναπτυξιακή καθυστέρηση ή διαταραχή αυτών και τις οικογένειές τους. Σύμφωνα με επιστημονικές μελέτες και ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύεται ότι η νευροπλαστικότητα του εγκεφάλου στην ηλικία 0 έως 6 ετών είναι έντονη. Η έγκαιρη παρέμβαση σε αυτές τις ηλικίες συμβάλλει καταλυτικά στην πρόληψη ή ελαχιστοποίηση των περιορισμών σε παιδιά που εμφανίζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση ή αναπηρίες, στη βελτίωση της εξέλιξης της αναπηρίας, της αναπτυξιακής διαταραχής ή της αναπτυξιακής καθυστέρησης με την ενδυνάμωση υπάρχουσών δεξιοτήτων και την ανάπτυξη νέων.

Το συγκεκριμένο πιλοτικό πρόγραμμα παρέχει υπηρεσίες από φορείς εγγεγραμμένους στο Μητρώο Παρόχων Υπηρεσιών, κυρίως στο φυσικό περιβάλλον του παιδιού, από διεπιστημονική ομάδα του φορέα με εξατομικευμένο σχέδιο παρέμβασης που περιλαμβάνουν **συμβουλευτική υποστήριξη, ενδυνάμωση και καθοδήγηση της οικογένειας, σύνταξη εξατομικευμένου σχεδίου παρέμβασης με υπηρεσίες όπως ειδικές θεραπείες, εκπαίδευση σε υποστηρικτική τεχνολογία, στη νοηματική γλώσσα, στην κινητικότητα και διασύνδεση με άλλου είδους υποστήριξη**. Πρόκειται για ολιστική παρέμβαση υποστήριξης των παιδιών και του περιβάλλοντός τους (οικογένεια, κοινότητα, κλπ.), συνδυάζοντας αρχές κοινωνικού χαρακτήρα με το αμιγώς «ιατρικό» μοντέλο. Ειδικά για τις ηλικίες από 4 έως 6 ετών το πρόγραμμα διασυνδέεται με το πρόγραμμα πρώιμης εκπαιδευτικής και υποστηρικτικής παρέμβασης που παρέχεται από το Υπουργείο Παιδείας σε μαθητές και στην οικογένειά τους σύμφωνα με την παρ.1 του άρθ 229 ν. 4823/2021 & τις διατάξεις του ν. 3699/2008.

Το πιλοτικό αυτό πρόγραμμα εστιάζει σε παιδιά με αναπηρίες, αναπτυξιακή καθυστέρηση, διαταραχή ή αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης αυτών με τον αριθμό τους να ξεπερνά τα 2.500 παιδιά.

Ενδεικτικά: Διαταραχές ΔΑΦ, Σύνδρομο Down, Νοητική Δυσλειτουργία, Διαταραχή Ακοής ή/και Όρασης, Διαταραχές Λόγου ή/και Ομιλίας, Κινητικές Δυσκολίες.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- **Ανάπτυξη κανονιστικού πλαισίου για την Πρώιμη Παρέμβαση.**
- **Δημιουργία συστήματος επιταγών (vouchers) για την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών.**
- **Δημιουργία μητρώου/πλατφόρμας φορέων παροχής υπηρεσιών.**
- **Εκπαίδευση φορέων, η οποία θα υλοποιηθεί από παρόχους κατάρτισης.**
- **Ανάπτυξη πλάνου επικοινωνίας και προβολής του έργου.**
- **Τελική αξιολόγηση με την ολοκλήρωση της λήψης των επιταγών (vouchers) στο τέλος του πιλοτικού προγράμματος.**

Οι καινοτόμες υπηρεσίες «οικογενειο-κεντρικής ΠΠΠ» αποτελούν στοιχείο κλειδί στη διαδικασία αποϊδρυματοποίησης καθώς ενδυναμώνουν τις οικογένειες, συμβάλλουν στην πρόληψη της εγκατάστασης παιδιών σε ιδρύματα και προωθούν την ένταξή τους στην εκπαίδευση. Στις περισσότερες χώρες όπου δεν υπάρχει οικονομικά προσιτό και προσβάσιμο σύστημα οικογενειο-

κεντρικής ΠΠΠ για όλες τις οικογένειες και τα παιδιά ισχύουν υψηλά ποσοστά για παιδιά και ενήλικες που ζουν σε ιδρύματα (πάνω από 1 εκατομμύριο στην ΕΕ).

Χωρίς ποιοτική και ολιστική υποστήριξη, ειδικά για τα παιδιά κάτω των τριών (3) ετών, οι οικογένειες είναι πιο ευάλωτες στην κοινωνική απομόνωση, το στιγματισμό και πρέπει να καλύψουν το κενό στην παροχή υπηρεσιών με δικούς τους συμπληρωματικούς οικονομικούς πόρους, τις ενέργειες και τον χρόνο τους. Αυτό κάνει τις κοινωνίες πιο άνισες, λιγότερο συμπεριληπτικές και αυξάνει τον κίνδυνο εγκατάστασης των παιδιών σε ιδρύματα.

Οι συνέπειες για αυτά τα παιδιά είναι ποικίλες, όμως σχετίζονται με κίνδυνο χαμηλότερης ανάπτυξης γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, επιβαρυνμένη υγεία και διατροφή, αποκλεισμό από την εκπαίδευση, ιδρυματοποίηση στην ενήλικη ζωή, μειωμένες ευκαιρίες για ένταξη στην εκπαίδευση και πλήρους περιορισμένη αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους.

Το πρόγραμμα κρίνεται ως ζωτικής σημασίας για την ελληνική πραγματικότητα καθώς η υλοποίησή του επιλύει χρόνια προβλήματα προσφέροντας σωτήριες επιλογές σε παιδιά και γονείς.

Από την επίσημη ένταξη του έργου στο Ταμείο Ανάκαμψης μέχρι την έκδοση της σχετικής ΚΥΑ (4510/2024), τον Νοέμβριο του 2024 μεσολάβησαν σχεδόν δύο (2) χρόνια, χρόνος, αν μην τι άλλο, πολύτιμος αλλά και η ίδρυση του Υπουργείου Οικογένειας και Κοινωνικής Συνοχής (ΠΔ 77/2023 (ΦΕΚ Α’/130/27-6-2023) το οποίο ανέλαβε, ως καθ’ ύλην αρμόδιο, την υλοποίηση του έργου.

Όπως ρητά ορίζεται, η υλοποίηση θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το δεύτερο εξάμηνο του 2025 το οποίο και διανύουμε ήδη. Υπάρχει, άρα, ορατός πλέον, ο κίνδυνος να χαθεί η χρηματοδότηση (έτσι και αλλιώς το ΤΑΑ ολοκληρώνεται τον Δεκέμβριο του 2025).

Μέχρι σήμερα, δεν έχει γίνει η σχετική εκπαίδευση των φορέων, ούτε καν έχει συσταθεί επίσημα η ομάδα που θα αναλάβει το έργο της εκπαίδευσής τους, δεν έχει δημιουργηθεί το μητρώο παρόχων, και δεν έχει υπάρξει η σχετική πρόσκληση στους φορείς προκειμένου να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους για τη παροχή υπηρεσιών πρώιμης Παρέμβασης.

Παράλληλα δεν έχουν γνωστοποιηθεί στοιχεία για τις απαραίτητες προσλήψεις που κρίνονται αναγκαίες για την υλοποίηση του προγράμματος, ενώ δεν έχει πραγματοποιηθεί και καμία σχετική ενημέρωση στις οικογένειες στις οποίες απευθύνεται το εν λόγω καινοτόμο πρόγραμμα για μία σειρά

από χρηστικά πράγματα όπως το πως θα προμηθεύονται το απαραίτητο voucher. Επίσης, δεν έχει δημιουργηθεί το σχετικό μηχανογραφικό σύστημα στο οποίο θα γίνονται οι απαραίτητες καταχωρήσεις.

Είναι λοιπόν υπαρκτός ο κίνδυνος - παρά τη διαθέσιμη χρηματοδότηση – να μην αξιοποιηθούν τα κονδύλια για τη σωστή και συγκροτημένη κατάρτιση των φορέων ώστε να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες σε παιδιά με αναπηρία και τις οικογένειες τους, ενώ ελλοχεύει ο κίνδυνος να σπαταληθούν χρήματα για την περαιτέρω ενδυνάμωση ιδιωτικών, μη ελεγχόμενων ποιοτικά κέντρων, ενισχύοντας το αμιγώς ιατροκεντρικό, αμιγώς θεραπευτικό αποσπασματικό μοντέλο.

Επειδή, η Πολιτεία είναι υποχρεωμένη να διασφαλίζει την ισότιμη συμμετοχή και την προστασία των ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβάσεις

Επειδή, η Πολιτεία είναι υποχρεωμένη να εξασφαλίζει ίσες ευκαιρίες, πρόσβαση σε υπηρεσίες και καταπολέμηση των διακρίσεων για τα άτομα με αναπηρία.

Επειδή, η Πολιτεία είναι υποχρεωμένη να διασφαλίζει τη δημιουργία περιβάλλοντος που επιτρέπει στα άτομα με αναπηρία να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή.

Επειδή, οι καινοτόμες υπηρεσίες «οικογενειο-κεντρικής ΠΠΠ» αποτελούν στοιχείο κλειδί στη διαδικασία αποϊδρυματοποίησης για περισσότερα από 2.500 παιδιά στην χώρα καθώς ενδυναμώνουν τις οικογένειες, συμβάλλουν στην πρόληψη της εγκατάστασής τους σε ιδρύματα προωθώντας την ένταξή τους στην εκπαίδευση.

Επειδή, το πρόγραμμα κρίνεται ως ζωτικής σημασίας για την ελληνική πραγματικότητα καθώς η υλοποίησή του επιλύει χρόνια προβλήματα προσφέροντας σωτήριες επιλογές σε παιδιά και γονείς.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ Η ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

1. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η υλοποίηση των έργων του καινοτόμου πιλοτικού προγράμματος της «Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης» (ΠΠΠ) που είναι ενταγμένο στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας;

2. Έχει πραγματοποιηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες στο πλαίσιο του προγράμματος η σχετική εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων και έχει συσταθεί η ομάδα που θα αναλάβει το έργο της εκπαίδευσής τους;
3. Έχει δημιουργηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες στο πλαίσιο του προγράμματος το απαιτούμενο μητρώο παρόχων και έχει υπάρξει η σχετική πρόσκληση στους φορείς προκειμένου να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους για τη παροχή υπηρεσιών Πρώιμης Παιδικής Παρέμβασης;
4. Έχουν προχωρήσει από το αρμόδια Υπουργεία οι διαδικασίες για τις απαραίτητες προσλήψεις που κρίνονται αναγκαίες για την υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος κι αν ναι σε ποια φάση βρισκόμαστε;
5. Έχει πραγματοποιηθεί κάποια σχετική ενημέρωση από το αρμόδιο Υπουργείο στις οικογένειες στις οποίες απευθύνεται το εν λόγω καινοτόμο πρόγραμμα για μία σειρά από χρηστικά πράγματα όπως το τρόπο με τον οποίο θα προμηθεύονται το απαραίτητο voucher;
6. Έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος από το αρμόδιο Υπουργείο το σχετικό μηχανογραφικό σύστημα στο οποίο θα γίνονται οι απαραίτητες καταχωρήσεις;
7. Υπάρχει σχετική πρόβλεψη από τις αρμόδιες αρχές για τον αριθμό των δικαιούχων του προγράμματος κι αν ναι, ποια είναι αυτή και τι προβλέπεται για όλους εκείνους που δεν θα μπορέσουν να ενταχθούν σ' αυτό;
8. Τι προβλέπεται να γίνει με τους πόρους που πιθανώς θα μείνουν αναξιοποίητοι από την Πολιτεία μετά και την παρέλευση του χρόνου υλοποίησης του εν λόγω προγράμματος που προβλέπει το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Δημήτρης Μπιάγκης

Πάυλος Γερουλάνος

Πέτρος Παππάς

Ιωάννης Τσίμαρης